

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2012/3144,16-kwietnia-Polskie-kino-powojenne-tworcy-i-filmy-spotkanie-poswiecone-Kazimierz.html>
06.05.2024, 22:45

16 kwietnia „Polskie kino powojenne: twórcy i filmy” - spotkanie poświęcone Kazimierzowi Kutzowi

16 kwietnia [poniedziałek] godz. 17:00

Polskie kino powojenne: twórcy i filmy – całoroczny cykl spotkań przedstawiających wybitnych polskich reżyserów filmowych i ich osiągnięcia artystyczne na tle ówczesnej rzeczywistości politycznej, społecznej i kulturowej. Wykład o Kazimierzu Kutz wygłosi prof. dr hab. Piotr Zwierchowski.

Seminarium popularnonaukowe Z kamerą po PRL-u. Polskie kino powojenne: twórcy i filmy - Kino według Kazimierza Kutza - Warszawa, 16 kwietnia 2012

Kolejna edycja wykładów „Z kamerą po PRL-u”, przedstawiających wybitnych polskich reżyserów filmowych i ich osiągnięcia artystyczne, na tle ówczesnej rzeczywistości politycznej, społecznej i kulturowej. Spróbujemy opowiedzieć o bardzo różnych zjawiskach charakterystycznych dla powojennego kina polskiego; zarówno tych, które wprost wynikały z polityki kulturalnej tamtego okresu, jak i tych niezależnych artystycznie. Oprócz arcydzieł polskiego kina, pokazane zostaną także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Seminarium adresowane jest do nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z filmem i historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej z języka polskiego. Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym (październik 2011 - kwiecień 2012).

Udział w seminarium – jako formie doskonalenia zawodowego – zostanie potwierdzony pisemnie.

Najbliższe spotkanie (ostatnie w tym roku szkolnym) odbędzie się 16 kwietnia 2012 (poniedziałek) w godz. 17.00-18.30

Organizator:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie

Miejsce:

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki przy ul. Marszałkowskiej 21/25 .

Temat:

Kino według Kazimierza Kutza

Kazimierz Kutz należy do artystów, którzy nie boją się prowokować, wywoływać kontrowersji, zarówno przez swoją twórczość, jak i działalność pozafilmową. Był jednym z reżyserów tworzących polską szkołę filmową, choć jego dzieła wydawały się stanowić opozycję wobec jej kanonicznych utworów. Koncentrował się na doświadczeniach zwykłych ludzi, zupełnie inaczej podchodził do kwestii heroizmu, proponował także odmienny styl i estetykę. Z kolei lata 60., obok mniej udanych i znanych filmów, przyniosły również wnikliwe obserwacje ówczesnej rzeczywistości społecznej, ale też stanu ducha Polaków. Niektóre z tych dzieł, jak choćby *Ktokolwiek wie...*, dopiero po latach ujawniają swoją prawdziwą wartość.

Kutz nie bez powodu bywa nazywany piewą Śląska. *Sól ziemi czarnej*, *Perła w koronie* i *Paciorki jednego różańca* były osadzone w konkretnych wydarzeniach historycznych, schodzą one jednak na dalszy plan, ustępując miejsca mitowi. Dla reżysera najważniejsze było odtworzenie śląskiej kultury, mentalności. Filmy te ukazywały budowanie wspólnoty opartej na miłości do ojczyzny, dużej, ale przede wszystkim małej, a także na systemie wartości (rola rodziny) i codziennych rytuałach, związanych z rytmem życia. *Paciorki jednego różańca* przyniosły jednak gorzkie podsumowanie, ukazując stosunek władzy do tradycji, niszczenie kultury materialnej i symbolicznej, będącej dziedzictwem regionu. Reżyser podejmował kwestię niełatwych wyborów związanych z samookreśleniem Ślązaków, dostrzegając również problem postrzegania ich przez Polaków z innych części kraju. Do tematów śląskich Kutz powrócił na początku lat 90., ponownie odwołując się do historii tego regionu, tym razem do początku lat 80. XX w.

Pokazane zostaną fragmenty następujących filmów: **Krzyż Walecznych** (1958), **Nikt nie woła** (1960), **Ludzie z pociągu** (1961), **Milczenie** (1963), **Ktokolwiek wie...** (1966), **Sól ziemi czarnej** (1969), **Perła w koronie** (1971), **Paciorki jednego różańca** (1979), **Na straży swej stać będę** (1983), **Do piachu...** (1989), **Zawrócony** (1994), **Śmierć jak kromka chleba** (1994), **Pułkownik Kwiatkowski** (1995).

Wykład:

prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, historyk filmu, autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego*, Bydgoszcz 2005; *Piękny sen pedagoga. Literackie i filmowe portrety świata edukacji*, Kraków 2005; *Kino polskie po roku 1989*, Bydgoszcz 2007; redaktor naczelny „*Bloku. Międzynarodowego Pisma Poświęconego Kulturze Stalinowskiej i Poststalinowskiej*”.

Koordinator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860-70-50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie
zaprasza

do Centrum Edukacyjnego IPN im. Janusza Kurtyki

PRZYSTANEK
HISTORIA

21/25
ul. Marszałkowska

Polskie kino powojenne: twórcy i filmy

KAZIMIERZ KUTZ

16 KWIETNIA 2012

godz. 17.00

wstęp wolny

Seminarium poprowadzi historyk filmu
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Szczegółowe informacje
ukazywać się będą na:
www.ipn.gov.pl
pod hasłem zapowiedzi.